

İNGİLİZCE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SESLETİM ÖĞRENİMİNE YÖNELİK TUTUMLARI VE BİREYSEL DEĞİŞKENLER İLE İLİŞKİLERİ

Sibel Hişmanoğlu
Uşak Üniversitesi
Fen Edebiyat Fakültesi
Uşak- TÜRKİYE
hismanoglu@gmail.com

Abstract

Pronunciation learning and teaching is of utmost importance during interaction in the target language; however, it is mostly neglected in foreign language education. On the other hand, attitude is one of the most significant individual variables influencing language learning and teaching processes. Even if the concept of attitude has been investigated in such language skills as reading, writing, speaking and listening, it is not widely explored in the realm of pronunciation instruction. Thus, this study aims to abridge these two ignored areas in foreign language education. First, the importance of pronunciation instruction is emphasized. Then, methodological components are explained in detail and the results of the collected data showing highly positive attitudes of prospective foreign language teachers are stated. Lastly, the findings are discussed in the light of the concurrent literature.

Key words: pronunciation learning, attitude, foreign language education

GİRİŞ

Yabancı dil öğretimi alanında, dil öğrencilerinin düzgün sesletime sahip olmaları, dinleme ve konuşma becerileri başta olmak üzere pek çok alanda kendilerine güvenmelerini arttıracak ve dil öğrenmeye olan eğilimlerini olumlu yönde etkileyecektir. Çünkü, bir hedef dili konuşucusuyla etkileşime girildiğinde ilk dikkat çeken unsur konuşucunun telaffuzudur. Aksi durumda, zayıf sesletimleri nedeniyle, yetkin seviyede dilbilgisel ve sözlüksel üretimde bulunsalar bile, yanlış anlaşılabilir ve etkili iletişimden uzaklaşabilirler; bu durum, dil öğrencisinin, yabancı dilde üretimde bulunmaya karşı direnç göstermesine neden olabilir (Lund, 2003). Bu hususta, sesletim öğretimi oldukça önem arz etmektedir, fakat zor ve karmaşık olarak algılanan yapısı nedeniyle sesletim öğretimi yabancı dil sınıflarında göz ardı edilmektedir.

İletişimsel dil öğretiminin önem kazanmasıyla birlikte, sesletim öğretimi önem kazanmıştır ve araştırmacılar bu alanda da çalışmalar yapmaya başlamışlardır (Elliot, 1997). Anadili konuşucusu yetkinliğine sahip olmak, sesletim öğretiminde öncelikli çıkış noktası olmasına rağmen, yetişkin yabancı dil öğrencilerinin erken çocukluk sonrası bunu başarmasının zor olacağını ileri sürülmesinden dolayı (Moyer, 2004; Scovel, 2000), daha çok konuşmada akıcılık ve anlaşılabilirlik esas alınarak sesletim öğretimi yapılmasının daha gerçekçi olacağı belirtilmiştir (Jerkins, 2000, 2002).

Pek çok yabancı dil öğrencisinin, hedef yabancı dili anadili konuşucusu gibi akıcı ve doğru konuşmak istemesine rağmen, sesletim öğrenimini zor olarak algılamasının pek çok faktörden etkilendiği ileri sürülmektedir. Bu çalışma, önemli bireysel farklılıklardan olan tutum faktörünün İngilizce öğretmen adaylarının sesletim öğrenimi üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Elde edilen bulgular, İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik olumlu tutuma sahip olduğunu ve bu durumun, yaş, cinsiyet ve başarı gibi değişkenlerden etkilenmediğini ortaya koymuştur. Bu durum, ileri çalışmalarda bu olumlu tutumun oluşturacağı farklı ihtiyaç ve beklentilerin belirlenmesi hususunu ele alması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra, yapılan çalışmanın farklı yabancı dil öğretimi alanlarında, daha çok sayıda katılımcıyla yapılmasına alana büyük katkı sağlayacaktır.

YÖNTEM**Katılımcılar**

Bu araştırmaya Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalında 2011-2012 Eğitim Öğretim Yılında öğrenim gören 100 lisans öğrencisi katılmıştır. Araştırmaya katılan 100 lisans öğrencisinin 79'u (% 79) 18-20 yaş, 13'ü (% 13) 21-23 yaş, 8'i (% 8) ise 24-24+ yaş aralığındadır. Söz konusu 100 öğrencinin 47'si (% 47) erkek, 53'ü (% 53) ise kız öğrencilerdir. Öğrencilerin tümü (% 100) 1. sınıfta öğrenim gören öğrencilerdir. Tablo 1 yaş, cinsiyet ve sınıfa göre katılımcıların dağılımlarını göstermektedir.

Tablo 1: Öğrencilerin yaş, cinsiyet ve sınıfa göre dağılımı (N= 100)

		Frekans	Yüzde (%)
Yaş	18-20	79	79
	21-23	13	13
	24-24+	8	8
Cinsiyet	Erkek	47	47
	Kız	53	53
Sınıf	1 (Örgün Öğretim)	60	60
	1 (İkinci Öğretim)	40	40
Toplam		100	100

Araçlar

İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirlemek için araştırmacı Elliott (1995) tarafından geliştirilen ve 12 ifadeden oluşan *Sesletim Tutum Ölçeği* kullanılmıştır. Bir bölümden oluşan ölçekte öğretmen adaylarının sesletim öğrenimi ile ilgili ifadelerle katılma düzeylerini belirlemeye yönelik "hiç katılmıyorum=1", "çok az katılıyorum=2", "kısmen katılıyorum=3", "oldukça katılıyorum=4", "tamamen katılıyorum=5" biçiminde sunulmuş 12 soru yer almıştır. Kullanılan ölçeğin güvenilirliğini ölçmek için Cronbach's Alpha katsayısına bakılmıştır ve söz konusu değer $\alpha = 0.70$ olduğu görülmüştür. Bu değer araştırmada kullanılan ölçeğin yüksek güvenilirlik seviyesine sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, araştırmada öğretmen adaylarına sesletim öğrenimi ile ilgili 5 açık uçlu soru sorulmuş ve ses kayıt etme olanağı olmadığından kendilerinden söz konusu sorulara cevaplarını kağıda yazmalarını istenmiştir.

Veri Toplama

Sesletim Tutum Ölçeği Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalında öğrenim gören 125 lisans öğrencisine (65'i örgün öğretim birinci sınıf, 60'ı ikinci öğretim birinci sınıf öğrencisi) dağıtılmış ancak 100 lisans öğrencisinden (60'ı örgün öğretim birinci sınıf öğrencisi, 40'ı ikinci öğretim birinci sınıf öğrencisi) geri dönüt alınabilmektedir. Sesletim tutum ölçeği öğrencilere uygulanmadan önce, öğrencilerin ölçeği kolaylıkla anlayıp doldurabilmeleri için ölçekte yer alan tüm sorular araştırmacı tarafından öğrencilere açıklanmıştır. Her bir öğrenciye sadece bir adet sesletim tutum ölçeği verilmiştir. Sesletim tutum ölçeğinde öğretmen adaylarına yaş, cinsiyet, sınıf ve ara sınav notu ile ilgili sorular, sesletim öğrenimi ile ilgili ifadelerle katılma düzeylerini belirlemeye yönelik sorular ve sesletim öğrenimi ile ilgili açık uçlu sorular sorulmuştur. Zaman kısıtlılığı, kaynak ve bütçe yokluğu sesletim tutum ölçeğinin büyük bir katılımcı grubuna dağıtılmasını zorlaştırdığından dolayı bu araştırmada uygun örneklem yöntemi kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölüm araştırmanın bulgularını sunar ve bu sonuçları önceki araştırma sonuçları ile ilişkilendirir.

İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumları

Tablo 2 İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili ifadelerle verdikleri cevapların ortalama değerlerini ve standart sapmalarını göstermektedir. Araştırmaya katılan

öğrencilerin 3, 5, ve 8 numaralı ifadelerine verdikleri cevapların ortalama değerleri düşük olmasına rağmen, 1, 2, 4, 6, 7, 9, 10, 11 ve 12 numaralı ifadelerine verdikleri cevapların ortalama değerleri beş kademeli ölçekte 4 puandan yüksek çıkmıştır. Bu bulgular İngilizce öğretmeni adaylarının genel olarak sesletim öğrenimine yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Diğer bir deyişle, bu bulgular İngilizce öğretmeni adaylarının yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucusu kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak istediklerini ($X= 4.44$, $S.D= 0.82$), yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmenin kendileri için önemli olduğunu ($X= 4.57$, $S.D= 0.60$), yabancı dildeki sesletim becerilerini geliştirebileceklerine inandıklarını ($X= 4.64$, $S.D= 0.63$), kişisel hedeflerinden birinin doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmek olduğunu ($X= 4.47$, $S.D= 0.76$), yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları ellerinden geldiği kadar taklit etmeye çalıştıklarını ($X= 4.00$, $S.D= 0.88$), yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim becerilerinin kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli olmadığını ($X= 4.70$, $S.D= 0.63$), yabancı dili konuştuklarında ortaya çıkan aksanlarını düzeltmek istediklerini ($X= 4.72$, $S.D= 0.60$), yabancı dil sesletimlerindeki gelişimleri ile ilgilendiklerini ($X= 4.09$, $S.D= 0.93$), anadili konuşucusu gibi sesletim yapmanın kendileri için çok önemli olduğunu ($X= 4.36$, $S.D= 0.87$) sergilemektedir. Araştırma bulguları aynı zamanda İngilizce öğretmeni adaylarının yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacakları ifadesine katılmadıklarını ($X= 1.56$, $S.D= 0.88$), doğru sesletime sınıf içinde daha fazla önem verilmesi gerektiği ifadesine kısmen katıldıklarını ($X= 3.84$, $S.D= 0.96$), iletişim kurmanın öğrendikleri yabancı dili o dilin anadili konuşucusu gibi sesletmelerinden çok daha fazla önemli olduğuna kısmen katıldıklarını ($X= 3.28$, $S.D= 1.08$) ortaya çıkarmıştır.

Tablo 2: İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili ifadelerle katılma düzeyleri (N= 100)

Ölçekteki ifadeler	X	SD	Range
1. Yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucusu kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak isterim.	4.44	0.82	1-5
2. Yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmek benim için önemlidir.	4.57	0.60	3-5
3. Yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacağım.	1.56	0.88	1-5
4. Yabancı dildeki sesletim becerilerimi geliştirebileceğime inanıyorum.	4.64	0.63	2-5
5. Doğru sesletime sınıf içinde daha fazla önem verilmesi gerektiğine inanıyorum.	3.84	0.96	1-5
6. Kişisel hedeflerimden biri doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmektir.	4.47	0.76	1-5
7. Yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları elimden geldiği kadar taklit etmeye çalışırım.	4.00	0.88	1-5
8. İletişim kurmak öğrendiğim yabancı dili o dilin anadili konuşucusu gibi sesletmemden çok daha fazla önemlidir.	3.28	1.08	1-5
9. Yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim Becerileri kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli değildir.	4.70	0.63	1-5
10. Yabancı dili konuştuğumda ortaya çıkan aksanımı düzeltmek istiyorum.	4.72	0.60	1-5
11. Yabancı dil sesletimimdeki gelişimim ile ilgiliyim.	4.09	0.93	1-5
12. Anadili konuşucusu gibi sesletim yapmak benim için çok önemlidir.	4.36	0.87	1-5

* $p < 0.05$

Cinsiyet ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumları arasındaki ilişki

Bay İngilizce öğretmeni adayları ile bayan İngilizce öğretmeni adayları arasında sesletim öğrenimine yönelik tutumların belirlenmesi ile ilgili ifadelerle katılma düzeyleri açısından anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için bağımsız iki örneklem t-testi uygulanmış ancak incelenen 12 değişkenle ilgili olarak (bakınız Tablo 3) bay ve bayan İngilizce öğretmeni adaylarının ortalama puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Şöyle ki, bağımsız iki örneklem t-testi sonuçları bay İngilizce öğretmeni adayları ile bayan İngilizce öğretmeni adayları arasında yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucusu kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak istemeleri (ifade 1, t -value= 1.056, $p > 0.05$), yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmenin kendileri için önemli

olduğu (ifade 2, t-value= -0.920, p >0.05), yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacakları (ifade 3, t-value= -0.073, p >0.05), yabancı dildeki sesletim becerilerini geliştirebileceklerine inanışları (ifade 4, t-value= 0.611, p >0.05), doğru sesletime sınıf içinde daha fazla önem verilmesi gerektiğine inanışları (ifade 5, t-value= 0.108, p >0.05), kişisel hedeflerinden birinin doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmek olması (ifade 6, t-value= -0.550, p >0.05), yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları ellerinden geldiği kadar taklit etmeye çalışmaları (ifade 7, t-value= -0.456, p >0.05), iletişim kurmanın öğrendikleri yabancı dili o dilin anadili konuşucuları gibi sesletmelerinden çok daha fazla önemli olduğu (ifade 8, t-value= -0.029, p >0.05), yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim becerilerinin kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli olmadığı (ifade 9, t-value= -0.286, p >0.05), yabancı dili konuştuklarında ortaya çıkan aksanlarını düzeltmek istemeleri (ifade 10, t-value= -0.608, p >0.05), yabancı dil sesletimlerindeki gelişimleri ile ilgilenmeleri (ifade 11, t-value= -0.692, p >0.05) ve anadili konuşucuları gibi sesletim yapmanın kendileri için önemli oluşu (ifade 12, t-value= -0.440, p >0.05) açısından anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını ortaya çıkarmıştır.

Ancak, bay İngilizce öğretmeni adayları ile bayan İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili 12 ifadeye verdikleri cevapların ortalama değerleri dikkate alındığında, (a) bay İngilizce öğretmeni adaylarının bayan İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucuları kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak istedikleri (ifade 1, X= 4.53, S.D= 0.80), yabancı dildeki sesletim becerilerini geliştirebileceklerine inandıkları (ifade 4, X= 4.68, S.D= 0.59), doğru sesletime sınıf içinde önem verilmesi gerektiğine inandıkları (ifade 5, X= 3.85, S.D= 0.98), (b) bayan İngilizce öğretmeni adaylarının bay İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmenin kendileri için önemli olduğu (ifade 2, X= 4.61, S.D= 0.63), yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacakları (ifade 3, X= 1.57, S.D= 0.87), kişisel hedeflerinden birinin doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmek olduğu (ifade 6, X= 4.50, S.D= 0.70), yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları ellerinden geldiği kadar taklit etmeye çalıştıkları (ifade 7, X= 4.03, S.D= 0.81), iletişim kurmanın öğrendikleri yabancı dili o dilin anadili konuşucuları gibi sesletmelerinden çok daha fazla önemli olduğu (ifade 8, X= 3.28, S.D= 1.10), yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim becerilerinin kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli olmadığı (ifade 9, X= 4.71, S.D= 0.57), yabancı dili konuştuklarında ortaya çıkan aksanlarını düzeltmek istedikleri (ifade 10, X= 4.75, S.D= 0.48), yabancı dil sesletimlerindeki gelişimleri ile ilgili oldukları (ifade 11, X= 4.15, S.D= 0.79), anadili konuşucuları gibi sesletim yapmanın kendileri için önemli olduğu (ifade 12, X= 4.39, S.D= 0.82) ortaya çıkmıştır.

Tablo 3: Cinsiyet ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarının belirlenmesi ile ilgili ifadelerle katılma düzeyleri arasındaki ilişki

Ölçekteki ifadeler	Bay (n=47) (X, S.D.)	Bayan (n=53) (X, S.D.)	t-değeri	p-değeri
1. Yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucusu kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak isterim.	4.53 (0.80)	4.35 (0.83)	1.056	0.294
2. Yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmek benim için önemlidir.	4.51 (0.59)	4.62 (0.63)	-0.920	0.360
3. Yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacağım.	1.55 (0.90)	1.57 (0.87)	-0.073	0.942
4. Yabancı dildeki sesletim becerilerimi geliştirebileceğime inanıyorum.	4.68 (0.59)	4.60 (0.66)	0.611	0.543
5. Doğru sesletime sınıf içinde daha fazla önem verilmesi gerektiğine inanıyorum.	3.85 (0.98)	3.83 (0.96)	0.108	0.914
6. Kişisel hedeflerimden biri doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmektir.	4.43 (0.83)	4.50 (0.70)	-0.550	0.583
7. Yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları elimden geldiği kadar taklit etmeye çalışırım.	3.96 (0.95)	4.03 (0.81)	-0.456	0.650
8. İletişim kurmak öğrendiğim yabancı dili o dilin anadili konuşucusu gibi sesletmemden çok daha fazla önemlidir.	3.27 (1.08)	3.28 (1.10)	-0.029	0.977

9. Yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim Becerileri kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli değildir.	4.68 (0.69)	4.71 (0.57)	-0.286	0.776
10. Yabancı dili konuştuğumda ortaya çıkan aksanımı düzeltmek istiyorum.	4.68 (0.73)	4.75 (0.48)	-0.608	0.545
11. Yabancı dil sesletimimdeki gelişimim ile ilgiliyim.	4.02 (1.07)	4.15 (0.79)	-0.692	0.491
12. Anadili konuşucusu gibi sesletim yapmak benim için çok önemlidir.	4.31 (0.93)	4.39 (0.82)	-0.440	0.661

* p< 0.05

Başarı ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumları arasındaki ilişki

Sesletim I dersinin ara sınavından başarılı not alan İngilizce öğretmeni adayları (69.5-69.5>) ile başarısız not alan İngilizce öğretmeni adayları (0-69.4) arasında sesletim öğrenimine yönelik tutumların belirlenmesi ile ilgili ifadelere katılma düzeyleri açısından anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için bağımsız iki örneklem t-testi uygulanmış ancak incelenen 12 değişkenle ilgili olarak (bakınız Tablo 4) Sesletim I dersinin ara sınavından başarılı not alan İngilizce öğretmeni adayları ile başarısız not alan İngilizce öğretmeni adayları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Diğer bir deyişle, bağımsız iki örneklem t-testi sonuçları ara sınavdan başarılı not alan İngilizce öğretmeni adayları ile başarısız not alan İngilizce öğretmeni adayları arasında yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucusu kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak istemeleri (ifade 1, t-value= 1.044, p >0.05), yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmenin kendileri için önemli olduğu (ifade 2, t-value= 0.347, p >0.05), yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacakları (ifade 3, t-value= -0.973, p >0.05), yabancı dildeki sesletim becerilerini geliştirebileceklerine inanışları (ifade 4, t-value= 0.065, p >0.05), doğru sesletime sınıf içinde daha fazla önem verilmesi gerektiğine inanışları (ifade 5, t-value= -0.275, p >0.05), kişisel hedeflerinden birinin doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmek olması (ifade 6, t-value= 0.647, p >0.05), yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları ellerinden geldiği kadar taklit etmeye çalışmaları (ifade 7, t-value= -1.166, p >0.05), iletişim kurmanın öğrendikleri yabancı dili o dilin anadili konuşucuları gibi sesletmelerinden çok daha fazla önemli olduğu (ifade 8, t-value= -1.342, p >0.05), yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim becerilerinin kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli olmadığı (ifade 9, t-value= -0.689, p >0.05), yabancı dili konuştuklarında ortaya çıkan aksanlarını düzeltmek istemeleri (ifade 10, t-value= -0.134, p >0.05), yabancı dil sesletimlerindeki gelişimleri ile ilgilenmeleri (ifade 11, t-value= 0.193, p >0.05) ve anadili konuşucuları gibi sesletim yapmanın kendileri için önemli oluşu (ifade 12, t-value= -0.630, p >0.05) açısından anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını ortaya çıkarmıştır

Ancak, ara sınavdan başarılı not alan İngilizce öğretmeni adayları ile başarısız not alan İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili 12 ifadeye verdikleri cevapların ortalama değerleri dikkate alındığında, (a) ara sınavdan başarılı not alan İngilizce öğretmeni adaylarının başarısız not alan İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucuları kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak istedikleri (ifade 1, X= 4.48, S.D= 0.78), yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmenin kendileri için önemli olduğu (ifade 2, X= 4.58, S.D= 0.61), yabancı dildeki sesletim becerilerini geliştirebileceklerine inandıkları (ifade 4, X= 4.64, S.D= 0.62), kişisel hedeflerinden birinin doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmek olduğu (ifade 6, X= 4.49, S.D= 0.78), yabancı dil sesletimlerindeki gelişimleri ile ilgili oldukları (ifade 11, X= 4.10, S.D= 0.98), (b) ara sınavdan başarısız not alan İngilizce öğretmeni adaylarının başarılı not alan İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacaklarına inandıkları (ifade 3, X= 1.74, S.D= 0.93), doğru sesletime sınıf içinde önem verilmesi gerektiğine inandıkları (ifade 5, X= 3.89, S.D= 0.99), yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları ellerinden geldiği kadar taklit etmeye çalıştıkları (ifade 7, X= 4.21, S.D= 0.79), iletişim kurmanın öğrendikleri yabancı dili o dilin anadili konuşucuları gibi sesletmelerinden çok daha fazla önemli olduğu (ifade 8, X= 3.58, S.D= 1.02), yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim becerilerinin kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli olmadığı (ifade 9, X= 4.79, S.D= 0.42), yabancı dili konuştuklarında ortaya çıkan aksanlarını düzeltmek istedikleri (ifade 10, X= 4.74, S.D= 0.45), anadili konuşucuları gibi sesletim yapmanın kendileri için önemli olduğu (ifade 12, X= 4.47, S.D= 0.70) ortaya çıkmıştır.

Tablo 4: Başarı ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarının belirlenmesi ile ilgili ifadelere katılma düzeyleri arasındaki ilişki

Ölçekteki ifadeler	Başarılı Öğr. (n=81) (X, S.D.)	Başarısız Öğr. (n=19) (X, S.D.)	t-değeri	p-değeri
1. Yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucusu kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak isterim.	4.48 (0.78)	4.26 (0.99)	1.044	0.299
2. Yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmek benim için önemlidir.	4.58 (0.61)	4.53 (0.611)	0.347	0.729
3. Yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacağım.	1.52 (0.87)	1.74 (0.93)	-0.973	0.333
4. Yabancı dildeki sesletim becerilerimi geliştirebileceğime inanıyorum.	4.64 (0.62)	4.63 (0.68)	0.065	0.949
5. Doğru sesletime sınıf içinde daha fazla önem verilmesi gerektiğine inanıyorum.	3.82 (0.96)	3.89 (0.99)	-0.275	0.784
6. Kişisel hedeflerimden biri doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmektir.	4.49 (0.78)	4.37 (0.68)	0.647	0.519
7. Yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları elimden geldiği kadar taklit etmeye çalışırım.	3.95 (0.89)	4.21 (0.79)	-1.166	0.247
8. İletişim kurmak öğrendiğim yabancı dili o dilin anadili konuşucusu gibi sesletmemden çok daha fazla önemlidir.	3.21 (1.09)	3.58 (1.02)	-1.342	0.183
9. Yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim Becerileri kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli değildir.	4.68 (0.67)	4.79 (0.42)	-0.689	0.493
10. Yabancı dili konuştuğumda ortaya çıkan aksanımı düzeltmek istiyorum.	4.72 (0.64)	4.74 (0.45)	-0.134	0.893
11. Yabancı dil sesletimimdeki gelişimim ile ilgiliyim.	4.10 (0.98)	4.05 (0.71)	0.193	0.847
12. Anadili konuşucusu gibi sesletim yapmak benim için çok önemlidir.	4.33 (0.91)	4.47 (0.70)	-0.630	0.530

* p< 0.05

Yaş ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumları arasındaki ilişki

Yaş gruplarından elde edilen olası farklılıkları karşılaştırmak için araştırmacı katılımcıları üç grup altında sınıflamıştır: 18-20 yaş grubu, 21-23 yaş grubu, 24-24+ yaş grubu. ANOVA testleri yaş ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili 12 ifade arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını ortaya çıkarmıştır. Diğer bir deyişle, ANOVA testleri sonuçları İngilizce öğretmeni adaylarının yaşları ve yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucusu kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak istemeleri (ifade 1, F= 0.30, p >0.05), yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmenin kendileri için önemli olduğu (ifade 2, F= 0.36, p >0.05), yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacakları (ifade 3, F= 1.06, p >0.05), yabancı dildeki sesletim becerilerini geliştirebileceklerine inanışları (ifade 4, F= 0.60, p >0.05), doğru sesletime sınıf içinde daha fazla önem verilmesi gerektiğine inanışları (ifade 5, F= 1.67, p >0.05), kişisel hedeflerinden birinin doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmek olması (ifade 6, F= 0.31, p >0.05), yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları ellerinden geldiği kadar taklit etmeye çalışmaları (ifade 7, F= 0.35, p >0.05), iletişim kurmanın öğrendikleri yabancı dili o dilin anadili konuşucuları gibi sesletmelerinden çok daha fazla önemli olduğu (ifade 8, F= 1.89, p >0.05), yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim becerilerinin kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli olmadığı (ifade 9, F= 0.49, p >0.05), yabancı dili konuştuklarında ortaya çıkan aksanlarını düzeltmek istemeleri (ifade 10, F= 1.29, p >0.05), yabancı dil sesletimlerinde gelişimleri ile ilgilenmeleri (ifade 11, F= 2.08, p >0.05) ve anadili konuşucuları gibi sesletim yapmanın kendileri için önemli oluşu (ifade 12, F= 0.67, p >0.05) arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını ortaya çıkarmıştır.

Bununla birlikte, üç farklı yaş grubunda yer alan İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili 12 ifadeye verdikleri cevapların ortalama değerleri dikkate alındığında, (a) 18-20 yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarının diğer iki yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla doğru sesletime sınıf içinde önem verilmesi gerektiğine inandıkları (ifade 5, $X= 3.90$, $S.D= 0.90$), (b) 21-23 yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarının diğer iki yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucuları kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak istediklerini (ifade 1, $X= 4.54$, $S.D= 0.66$), yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmenin kendileri için önemli olduğunu (ifade 2, $X= 4.69$, $S.D= 0.48$), yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacaklarını (ifade 3, $X= 1.62$, $S.D= 0.96$), kişisel hedeflerinden birinin doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmek olduğunu (ifade 6, $X= 4.62$, $S.D= 0.65$), iletişim kurmanın öğrendikleri yabancı dili o dilin anadili konuşucuları gibi sesletmelerinden çok daha fazla önemli olduğunu (ifade 8, $X= 3.54$, $S.D= 0.97$), yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim becerilerinin kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli olmadığını (ifade 9, $X= 4.77$, $S.D= 0.60$), yabancı dili konuştuklarında ortaya çıkan aksanlarını düzeltmek istediklerini (ifade 10, $X= 4.92$, $S.D= 0.28$) ve anadili konuşucuları gibi sesletim yapmanın kendileri için önemli olduğunu (ifade 12, $X= 4.61$, $S.D= 0.65$), (c) 24-24+ yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarının diğer iki yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı dildeki sesletim becerilerini geliştirebileceklerine inandıklarını (ifade 4, $X= 4.87$, $S.D= 0.35$), yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları ellerinden geldiği kadar taklit etmeye çalıştıklarını (ifade 7, $X= 4.25$, $S.D= 1.04$) ve yabancı dil sesletimlerindeki gelişimleri ile ilgili olduklarını (ifade 11, $X= 4.63$, $S.D= 0.52$) ortaya çıkarmıştır. Tablo 5 uygulanan ANOVA testlerinin sonuçlarını göstermektedir.

Tablo 5: Yaş ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarının belirlenmesi ile ilgili ifadelere katılma düzeyleri arasındaki ilişki

Ölçekteki ifadeler	(1)18-20 (n= 79) (X, S.D.)	(2) 21-23 (n= 13) (X, S.D.)	(3) 24-24+ (n= 8) (X,S.D.)	F (ANOVA)
1. Yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucusu kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak isterim.	4.44 (0.84)	4.54 (0.66)	4.25 (0.89)	0.30
2. Yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmek benim için önemlidir.	4.54 (0.62)	4.69 (0.48)	4.63 (0.74)	0.36
3. Yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacağım.	1.59 (0.90)	1.62 (0.96)	1.13 (0.35)	1.06
4. Yabancı dildeki sesletim becerilerimi geliştirebileceğime inanıyorum.	4.62 (0.65)	4.62 (0.65)	4.87 (0.35)	0.60
5. Doğru sesletime sınıf içinde daha fazla önem verilmesi gerektiğine inanıyorum.	3.90 (0.90)	3.85 (0.99)	3.25 (1.39)	1.67
6. Kişisel hedeflerimden biri doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmektir.	4.46 (0.80)	4.62 (0.65)	4.38 (0.52)	0.31
7. Yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları elimden geldiği kadar taklit etmeye çalışırım.	3.97 (0.89)	4.00 (0.71)	4.25 (1.04)	0.35
8. İletişim kurmak öğrendiğim yabancı dili o dilin anadili konuşucusu gibi sesletmemden çok daha fazla önemlidir.	3.30 (1.07)	3.54 (0.97)	2.63 (1.30)	1.89
9. Yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim Becerileri kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli değildir.	4.71 (0.62)	4.77 (0.60)	4.50 (0.76)	0.49
10. Yabancı dili konuştuğumda ortaya çıkan aksanımı düzeltmek istiyorum.	4.71 (0.62)	4.92 (0.28)	4.50 (0.76)	1.29
11. Yabancı dil sesletimimdeki gelişimim ile ilgiliyim.	4.00 (0.96)	4.31 (0.85)	4.63 (0.52)	2.08
12. Anadili konuşucusu gibi sesletim yapmak benim için çok önemlidir.	4.33 (0.90)	4.61 (0.65)	4.25 (0.89)	0.67

* $p < 0.05$

ANOVA testlerinin uygulanmasından sonra, üç yaş grubu arasında çoklu karşılaştırma yapmak için bir dizi post hoc testi (Tukey HSD) de uygulanmıştır. Ancak uygulanan post hoc testler (Tukey HSD) de üç yaş grubu ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili 12 ifadeye verilen cevaplar arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını ortaya çıkarmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Sesletim öğrencilerin tutumları tarafından etkilenir. Her bir öğrenci amaç dil ve amaç dil topluluğu ile ilgili farklı tutuma sahiptir ve sahip olunan tutum öğrencilerin sesletim becerilerinin gelişmesini destekleyebilir ya da engelleyebilir. Öğrencilerin amaç dil ve topluluk ile ilgili sahip oldukları bazı önyargılar ya da olumsuz tutum öğrencilerin amaç dilin sesletimini öğrenimlerini olumsuz yönde etkiler. Diğer taraftan, öğrencilerin amaç dil ya da amaç kültür ile ilgili sahip oldukları olumlu tutum öğrencilerin amaç dilin sesletimini kolaylıkla ve doğru biçimde öğrenmelerine yol açar (Zhang, 2009). Bu araştırmanın bulguları İngilizce öğretmeni adaylarının genel olarak sesletim öğrenimine yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Bu noktada, bu araştırma sonuçları önceden yürütülen araştırmaların (örneğin, Tewodros, 2008; Yeou, 2005, Zhang, 2009) bulgularını desteklemektedir.

İkinci dil öğrenimi ile ilgili bazı araştırmalar ikinci ya da yabancı bir dili öğrenmede ortaya çıkan bireysel farklılıkları açıklamak için cinsiyete konusuna odaklanılmışlardır. Örneğin, Asher & Garcia (1969) amaç dile ait sesletimi edinirken bayan öğrencilerin bay öğrencilerden daha avantajlı olduklarını belirtmektedirler. Farhady (1982) dinleme anlama görevlerinde bayan öğrencilerin bay öğrencilerden daha iyi olduklarını bildirmektedir. Larsen-Freeman & Long (1991) bayan öğrencilerin bay öğrencilere kıyasla daha iyi öğrenciler olduklarını vurgulamıştır. Esteki & Rezazadeh (2009) bayan öğrencilerin bay öğrencilere kıyasla İngilizce'yi yerel aksanla konuşmaya daha az eğilimli olduklarını vurgulamışlardır.

Bu araştırmada cinsiyet ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili 12 ifade arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ortaya çıkmıştır. Ancak, literatürde yer alan araştırmaların bildirdiklerinin aksine, bu araştırmada (a) bay İngilizce öğretmeni adaylarının bayan İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucuları kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak istedikleri (ifade 1, $X= 4.53$, $S.D= 0.80$), yabancı dildeki sesletim becerilerini geliştirebileceklerine inandıkları (ifade 4, $X= 4.68$, $S.D= 0.59$), doğru sesletime sınıf içinde önem verilmesi gerektiğine inandıkları (ifade 5, $X= 3.85$, $S.D= 0.98$), (b) bayan İngilizce öğretmeni adaylarının bay İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmenin kendileri için önemli olduğu (ifade 2, $X= 4.61$, $S.D= 0.63$), yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacakları (ifade 3, $X= 1.57$, $S.D= 0.87$), kişisel hedeflerinden birinin doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmek olduğu (ifade 6, $X= 4.50$, $S.D= 0.70$), yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları ellerinden geldiği kadar taklit etmeye çalıştıkları (ifade 7, $X= 4.03$, $S.D= 0.81$), iletişim kurmanın öğrendikleri yabancı dili o dilin anadili konuşucuları gibi sesletmelerinden çok daha fazla önemli olduğu (ifade 8, $X= 3.28$, $S.D= 1.10$), yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim becerilerinin kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli olmadığı (ifade 9, $X= 4.71$, $S.D= 0.57$), yabancı dili konuştuklarında ortaya çıkan aksanlarını düzeltmek istedikleri (ifade 10, $X= 4.75$, $S.D= 0.48$), yabancı dil sesletimindeki gelişimleri ile ilgili oldukları (ifade 11, $X= 4.15$, $S.D= 0.79$), anadili konuşucuları gibi sesletim yapmanın kendileri için önemli olduğu (ifade 12, $X= 4.39$, $S.D= 0.82$) ortaya çıkmıştır.

Bu araştırmada başarı ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili 12 ifade arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Ancak, (a) ara sınavdan başarılı not alan İngilizce öğretmeni adaylarının başarısız not alan İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucuları kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak istedikleri (ifade 1, $X= 4.48$, $S.D= 0.78$), yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmenin kendileri için önemli olduğu (ifade 2, $X= 4.58$, $S.D= 0.61$), yabancı dildeki sesletim becerilerini geliştirebileceklerine inandıkları (ifade 4, $X= 4.64$, $S.D= 0.62$), kişisel hedeflerinden birinin doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmek olduğu (ifade 6, $X= 4.49$, $S.D= 0.78$), yabancı dil sesletimindeki gelişimleri ile ilgili oldukları (ifade 11, $X= 4.10$, $S.D= 0.98$), (b) ara sınavdan başarısız not alan İngilizce öğretmeni adaylarının başarılı not alan İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacaklarına inandıkları (ifade 3, $X=$

1.74, S.D= 0.93), doğru sesletime sınıf içinde önem verilmesi gerektiğine inandıkları (ifade 5, X= 3.89, S.D= 0.99), yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları ellerinden geldiği kadar taklit etmeye çalıştıkları (ifade 7, X= 4.21, S.D= 0.79), iletişim kurmanın öğrendikleri yabancı dili o dilin anadili konuşucuları gibi sesletmelerinden çok daha fazla önemli olduğu (ifade 8, X= 3.58, S.D= 1.02), yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim becerilerinin kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli olmadığı (ifade 9, X= 4.79, S.D= 0.42), yabancı dili konuştuklarında ortaya çıkan aksanlarını düzeltmek istedikleri (ifade 10, X= 4.74, S.D= 0.45), anadili konuşucuları gibi sesletim yapmanın kendileri için önemli olduğu (ifade 12, X= 4.47, S.D= 0.70) ortaya çıkmıştır.

Sesletim alanında yapılan araştırmalarda, araştırmacıların odaklandıkları en önemli konular arasında yaş gelmektedir. Yürütülen birçok araştırma (örneğin, Flege, 1999; Moyer, 1999; Piske Mackey & Flege, 2001) *Kritik Dönem Hipotezi'*ni (Lenneberg, 1967) desteklemektedir. Çocukların amaç dili erken yaşta genç yaşa kıyasla daha kolaylıkla öğrendikleri kabul edilmektedir (Ellis, 2008; Larsen-Freeman, 2008; Mayberry & Lock, 2003). Yabancı bir dili ya da ikinci bir dili öğrenenlerin ergenlik döneminden sonra anadili konuşucularının sahip oldukları gibi sesletime sahip olmalarının zor olduğu kabul edilmektedir (Zhang, 2009). Diğer taraftan, Bista'nın (2009, s. 13) vurguladığı gibi, 'ikinci bir dili öğrenen çocuklar ve erişkinler ikinci dil öğrenimlerinde farklı gelişimsel basamaklardan geçerler ve dil öğrenimi bilişsel erginliğe ve sinirbilimsel etkenlere bağlıdır.

Bu araştırmada yaş ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili 12 ifade arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, üç farklı yaş grubunda yer alan İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili 12 ifadeye verdikleri cevapların ortalama değerleri dikkate alındığında, (a) 18-20 yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarının diğer iki yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla doğru sesletime sınıf içinde önem verilmesi gerektiğine inandıkları (ifade 5, X= 3.90, S.D= 0.90), (b) 21-23 yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarının diğer iki yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı bir dili konuşurken anadili konuşucuları kadar iyi bir biçimde sesletim yapmak istediklerini (ifade 1, X= 4.54, S.D= 0.66), yabancı bir dildeki doğru sesletimi öğrenmenin kendileri için önemli olduğunu (ifade 2, X= 4.69, S.D= 0.48), yabancı dili asla iyi bir aksan ile konuşamayacaklarını (ifade 3, X= 1.62, S.D= 0.96), kişisel hedeflerinden birinin doğru sesletim becerilerini kazanmak ve anadili konuşucusuna yakın bir düzeye gelmek olduğunu (ifade 6, X= 4.62, S.D= 0.65), iletişim kurmanın öğrendikleri yabancı dili o dilin anadili konuşucuları gibi sesletmelerinden çok daha fazla önemli olduğunu (ifade 8, X= 3.54, S.D= 0.97), yabancı dil öğreniminde kazanılan iyi sesletim becerilerinin kelime ya da dilbilgisi öğrenme kadar önemli olmadığını (ifade 9, X= 4.77, S.D= 0.60), yabancı dili konuştuklarında ortaya çıkan aksanlarını düzeltmek istediklerini (ifade 10, X= 4.92, S.D= 0.28) ve anadili konuşucuları gibi sesletim yapmanın kendileri için önemli olduğunu (ifade 12, X= 4.61, S.D= 0.65), (c) 24-24+ yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarının diğer iki yaş grubundaki İngilizce öğretmeni adaylarından daha fazla yabancı dildeki sesletim becerilerini geliştirebileceklerine inandıklarını (ifade 4, X= 4.87, S.D= 0.35), yabancı dili anadilleri olarak konuşan yabancıları ellerinden geldiği kadar taklit etmeye çalıştıklarını (ifade 7, X= 4.25, S.D= 1.04) ve yabancı dil sesletimindeki gelişimleri ile ilgili olduklarını (ifade 11, X= 4.63, S.D= 0.52) ortaya çıkarmıştır. ANOVA testlerinin uygulanmasından sonra, üç yaş grubu arasında çoklu karşılaştırma yapmak için bir dizi post hoc testi (Tukey HSD) de uygulanmıştır. Ancak uygulanan post hoc testler (Tukey HSD) de üç yaş grubu ve İngilizce öğretmeni adaylarının sesletim öğrenimine yönelik tutumlarını belirleme ile ilgili 12 ifadeye verilen cevaplar arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını ortaya çıkarmıştır.

KAYNAKÇA

Asher, J. and Garcia, R. (1969). The optimal age to learn a foreign language. *The Modern Language Journal*, 53, 334-341.

Bista, K. K. (2009). Age as an affective factor in second language acquisition. Retrieved September 8, 2009, from http://www.esp-world.info/Articles_21/Docs/Age.pdf.

Elliot, A.R. (1995). Foreign language phonology: Field independence, attitude, and the success of formal instruction in Spanish pronunciation. *The Modern Language Journal*, 79(4), 530-542.

- Elliott, A.R. (1997). On the teaching and acquisition of pronunciation within a communicative approach. *Hispania*, 80,95-108.
- Ellis, R. (2008). *The Study of Second Language Acquisition* (2nd ed.). Oxford, England: Oxford University Press.
- Esteki, M. & Rezazadeh, M. (2009). Investigating the case of foreign language users preserving their L1 accent with regard to gender. *The Journal of International Social Research*, 2(9), 138-143.
- Farhady, H. (1982). Measures of language proficiency from the learner's perspective. *TESOL Quarterly*, 16, 43-59.
- Flege, J. E. (1999). Age of Learning and second-language speech. In D. Birdsong (Ed.), *Second language acquisition and the critical period hypothesis* (pp.101–132). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Jenkins, J. (2000). *The phonology of English as an international language*. Hong Kong: Oxford University Press.
- Jenkins, J. (2002). A sociolinguistically based, empirically researched pronunciation syllabus for English as an international language. *Applied Linguistics*, 23, 83 –103.
- Larsen-Freeman, D., and Long, M. (1991). *An introduction to second language acquisition research*. New York: Longman.
- Larsen-Freeman, D. (2008). *Techniques and Principles in Teaching* (2nd ed.). New York: Oxford University Press.
- Lenneberg, E. H. (1967). *The Biological Foundations of Language*. New York: Wiley.
- Lund, K. (2003). Age and accent. Retrieved September 12, 2011, from <http://inet.dpb.dpu.dk/infodok/sprogforum/Espr26/Lund-eng.PDF>.
- Mayberry, R. & Lock, E. (2003). Age constraints on first versus second language acquisition: Evidence for linguistic plasticity and epigenesis. *Brain and Language*, 87(1), 369-384.
- Moyer, A. (1999). Ultimate attainment in L2 phonology: The critical factors of age, motivation, and instruction. *Studies in Second Language Acquisition*, 21, 81–108.
- Piske, T., MacKay, I., & Flege, J. E. (2001). Factors affecting degree of foreign accent in an L2: A review. *Journal of Phonetics*, 29, 191–215.
- Tewodros, L. (2008). *The teaching of pronunciation in the EFL teachers training program in Addis Ababa University*. A Published Master's Thesis. Addis Ababa University.
- Yeou, M. (2005). Pronunciation instruction in Moroccan higher education: students' attitudes and teachers' views. Retrieved December 20, 2011, from <http://Aucd.academia.edu/MohamedYeou/Papers/459524>
- Zhang, Q. (2009). Affecting factors of native-like pronunciation: A literature review. *A Comprehensive Perspective*, 33-52.